

Heikki Ruokangas

Inspiraatiota soittamiseen
Opetusmateriaalia kitaralle

Inspiraatiota soittamiseen

Opetusmateriaalia kitaralle

Heikki Ruokangas
Inspiraatiota soittamiseen
Kevät 2017
Musiikin tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Musiikin tutkinto-ohjelma, pop- ja jazzmusiikin suuntautumisvaihtoehto

---

Tekijä: Heikki Ruokangas

Opinnäytetyön nimi: Inspiraatiota soittamiseen

Työn ohjaaja: Jaana Sariola

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2017   Sivumäärä: 39

Opinnäytetyöni on kitaransoiton opiskeluun tarkoitettu oppimateriaali. Materiaalin keskeinen pohja on oppilaan oma oivaltaminen sekä mahdollisuus ymmärtää opetettava asia niin, että se liittyy aiemmin opittuihin asioihin ja muodostaa näin laajempia oppimiskokonaisuuksia.

Perustana oppimateriaaliosuudelle ovat taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien suuntaviivat sekä pedagogiikan kentällä meneillään olevat suuntaukset. Olen kerännyt aineistoa pääasiassa pedagogiikan kirjallisuudesta, joka käsittelee opettamista luovuuden sekä oivaltamisen näkökulmasta. Vallitsevia ilmiöitä pedagogiikan kentällä ovat muun muassa oivaltava oppiminen ja positiivinen pedagogiikka.

Oppimateriaali-osion ideana on vuosien saatossa käyttämieni harjoitusten koaminen yksiin kansiin. Mukana on harjoituksia, jotka olen havainnut toimiviksi ja hyödyllisiksi. Oppimateriaaliosiossa on myös käyty läpi kitaran erilaiset merkitsemistavat. Oppimateriaalia on tarkoitus käyttää ohjaavan opettajan kanssa, eikä materiaali suppeutensa vuoksi sovellu itseopiskeluun. Mikäli oppimateriaalista haluaisi itseopiskeluun soveltuvan oppaan, tulisi materiaalia laajentaa ja jakaa eri taitotasolle soveltuviksi kokonaisuuksiksi. Työni suurin haaste liittyi oppimateriaalin rajaamiseen, jotta työ ei laajenisi kohtuuttomasti.

Asiasanat: opetusmateriaalit, kitara, soittaminen, inspiraatio

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Music, Option of pop and jazz music

Author: Heikki Ruokangas
Title of thesis: Inspiration for Playing
Supervisor: Jaana Sariola
Term and year when the thesis was submitted: spring 2017
Number of pages: 39

The aim of this thesis was to create new material for guitar studies. The core of the material is a student's own realization and an opportunity to combine new ideas based on his previous skills. The goal of this method was to form bigger entity of learning.

The background for the teaching material was based on the framework of nationally approved basic art education syllabus, as well as the on-going trends in the field of pedagogy. Mainly the material has been collected from literature of pedagogy approaching teaching from the points of view of creativity and realization.

The idea behind the section of "Teaching material" was to gather together the most practical exercises used during my own career as a guitar teacher. This section also includes various ways of guitar notation.

The teaching material is recommended to be studied with the teacher due to its relatively narrow perspective for individual studying. In order to use the material as guidance for self-studying, the material has potential to be developed by expanding the parts of theory and exercises and therefore, the material could benefit students on various levels.

Keywords: study material, guitar, guitar playing, inspiration

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 OPETUSSUUNNITELMIEN SUUNTAVIIVOJA	8
2.1 Vallitsevat oppimiskäsitykset	8
2.2 Näkemyksiä opettamisesta ja oppimisesta	9
2.3 Opettajan ja oppilaan rooli	10
2.4 Opettamisen uusia tuulia	11
2.4.1 Oivaltavan oppimisen malli	11
2.4.2 Positiivinen pedagogiikka	13
3 KITARANSOITON OPPIMATERIAALI	16
3.1 Merkitsemistavat	17
3.1.1 Yksittäisen äänen merkitseminen	18
3.1.2 Sointujen merkitseminen	19
3.1.3 Tabulatuurit	20
3.1.4 Virittäminen	21
3.2 Harmonia	22
3.2.1 Avosoinnut (5 asemaa, CAGED)	22
3.2.2 Muita avosointuja	23
3.2.3 Barre-soinnut	24
3.2.4 Sointujen muodostaminen	26
3.3 Rytmi	28
3.3.1 Perusrytmit:	28
3.3.2 Muita rytmejä	29
3.3.3 Piste nuotin perässä	30
3.3.4 Kaari nuottien välillä	31
3.3.5 Harjoituksia	32
3.4 Uusia ideoita	34
3.4.1 Tekniikkaetydejä	34
3.4.2 Muita ideoita	36
4 POHDINTA	38
LÄHTEET	39

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihetta suunnitellessani pyrin miettimään, miten pystyisin hyödyntämään opinnäytetyötä mahdollisimman paljon tulevaisuudessa ja opetustyössäni. Opinnäytetyön kirjoittaminen tarjosi hyvän syyn koota omaa opetusmateriaalia yksiin kansiin. Olen havainnut opetustyössäni kirjoittavani tiettyjä asioita, kuten esimerkiksi sointuotteita, sormien nimiä yms., oppilaille monia kertoja viikossa, joten oppimateriaalin kokoaminen helpottaa myös omaa työtäni tällaisten aikaa vievien asioiden opettamisessa. Oppimateriaaleja tutkiessani olen huomannut, että oppimateriaalia löytyy monipuolisesti ja lähes kaikki tiedossani olevat asiat ja metodit on esitelty jo olemassa olevissa oppikirjoissa. Tästä syystä halusin tehdä kokoelman kitaran soittoon liittyvistä merkitsemistävoista sekä hyviksi ja mielenkiintoiseksi havaitsemistani harjoittelutavoista ja harjoituksista.

Pyrin opetuksessani siihen, että oppilas ymmärtäisi, mitä musiikissa tapahtuu eri harjoituksissa. Materiaalin keskeinen pohja on oppilaan oma oivaltaminen sekä mahdollisuus ymmärtää opetettava asia niin, että se liittyy aiemmin opeltuihin asioihin ja muodostaa näin laajempia oppimiskokonaisuuksia. Kiinnostusta tätä lähestymistapaa kohtaan on itselleni peräisin jo lapsuudesta, jolloin aloitin kitaran soiton klassisella puolella. Harjoiteltavat kappaleet jäivät aina irrallisiksi, eikä opittuja asioita ikinä hyödynnetty mitenkään kappaleiden ulkopuolelle. Tämä asia vaivasi minua ja muun muassa tästä syystä hakeuduin pop- ja jazzopintojen pariin, koska soitto pohjaa etenkin jazzissa aina pääasiassa improvisaatioon. Myös kappaleiden teemoista, melodioista, sointukierroista ja niissä käytettävistä hajotuksista pyritään aina ottamaan mahdollisimman paljon irti omaan soittoon siten, että opittuja asioita voi soveltaa ja hyödyntää myös muissa kappaleissa. Tällaista instrumentin hahmottamista toivoisin hyödynnettävän enemmän myös klassisen musiikin opetuksessa ja varmasti osa opettajista niin myös tekee.

Osa oppilaistani soittavat klassista kitaraa, ja näin olen päässyt testaamaan tällaista lähestymistapaa myös klassisen puolen opiskelijoiden kanssa. Tämän

lähtökohdan myötä olen opinnäytetyössäni tutkinut pedagogiikan kentällä tapahtuvia ilmiöitä, jotka tukevat oppilaan oman ymmärryksen merkitystä sekä omaa oivaltamista oppimisen menetelmänä. Ilmiötä tutkiessani oli helppo havaita, että juuri tämän kaltainen opettamisnäkemys on voimissaan tällä hetkellä pedagogiikan kentällä ja ilmiöstä tutkivaa kotimaista kirjallisuutta on runsaasti tarjolla.

Oppimateriaaliosuus tulee olemaan hyvin henkilökohtainen, koska siinä on valikoitu kokoelma omia opettamismetodeja ja kaiken pohjana on se, että oppilaan ymmärrystä musiikkiin olisi mahdollisuus laajentaa materiaalin menetelmin. Materiaalia on tarkoitus käyttää opettajan kanssa, eikä opas sovellu suppeutensa ja hajanaisuutensa takia opintojensa alussa oleville oppilaille itseopiskeluun. Opas ei sisällä juurikaan varsinaista soittomateriaalia, vaan kyse on viimeistä osiota lukuun ottamatta enemmän ohjekirjasta soittomateriaalien tueksi. Materiaalin ensimmäiset osiot ovat tarkoitettu lähinnä aloitteleville opiskelijoille, joilla perustaidot eivät ole vielä hallussa. Harjoitusosiota voi sen sijaan hyödyntää kaiken tasoisten oppilaiden opettamiseen. Materiaali sopii niin akustisen kuin sähkökitaran soiton opiskeluun.

Opinnäytetyöni alkupuolella käyn läpi yleisiä opetussuunnitelmien suuntaviivoja. Tämän lisäksi esittelen vallitsevia pedagogisia ilmiöitä oppimiskäsitysten valossa, ja tutustun uusiin pedagogisiin julkaisuihin sekä niiden sisältämiin perusajatuksiin. Nämä suuntaviivat sekä pedagogiikan ilmiöt toimivat oppimateriaalini pohjana ja etenkin oppimisfilosofiat, jotka tukevat oppilaan oman oivaltamisen merkitystä ja tätä kautta syntyvää sisäistä motivaatiota. Työni pääpaino on kuitenkin oppimateriaalissa ja sen sisältämissä harjoituksissa.

2 OPETUSSUUNNITELMIEN SUUNTAVIIVOJA

Suomen musiikkioppilaitosten liitto on määritellyt taiteen yleisenoppimäärän tavoitteet, tehtävät sekä arvot (Suomen musiikkioppilaitosten liitto 2017, viitattu 20.1.2017). Käytän näitä arvoja ja tavoitteita yhtenä lähtökohtana oppimateriaalin laatimiselle ja toteuttamiselle.

Musiikinopetuksessa tärkeää on se, että oppilaalle muodostuu positiivinen musiikkisuhde ja opetus antaa mahdollisuuden elinikäiselle oppimiselle, olivat oppilaan tavoitteet millä tasolla tahansa. Musiikin vaikutus elämänsisällöllisenä rikkautena on mielestäni tämän tavoitteen ydin. Oppilas saa musiikkia oppiessaan myös tietoa kulttuurista ja historiasta musiikin eri aikakausien ja tyylien välityksellä. Kulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen sekä muiden kulttuurien oppiminen ovat keskeisiä tavoitteita. Myös aikuisten itseopiskelun tukeminen on olennainen tavoite. Oppilas nähdään ainutkertaisena yksilönä, joka vaikuttaa ajattelullaan sekä toiminnallaan aktiivisesti omaan elämäänsä. Taiteiden opiskelun tehtävä on kehittää oppilaan luovaa ajattelua ja vuorovaikutuksellista toimintaa. Opettaja pyrkii olemaan opiskelua tukeva henkilö, ennemmin kuin kaikkietävä mestari. (Musiikin opetus Suomessa 2017, viitattu 24.1.2017.)

2.1 Vallitsevat oppimiskäsitykset

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen sekä opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista. (Opetushallitus 2017, viitattu 20.1.2017.)

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämismaailmansa. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opitaviin asioihin. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. (Opetushallitus 2017, viitattu 20.1.2017.)

2.2 Näkemyksiä opettamisesta ja oppimisesta

Pyrin opetuksessani siihen, että oppilaalla olisi mahdollisimman selkeä kuva opeteltavasta asiasta ja mahdollisuus ymmärtää, mitä musiikissa tapahtuu. Tärkeää oppilaan ymmärtämisen kannalta on se, että oppilas pystyy suhteuttamaan uusia asioita jo osaamiinsa asioihin ja näin muodostamaan opeteltavista asioista suurempia kokonaisuuksia mielessään (von Wright 1997, 17).

Tutkimukset osoittavat, että pintapuolinen ja muusta osaamisesta irrallinen oppiminen ei johda hyviin tuloksiin (Lonka 2015, 31). On tärkeää muodostaa opeteltavista asioista eräänlaisia käsittekarttoja ja yhteyksiä, jotta asiat hahmottuvat selkeinä kokonaisuuksina, joilla on yhteys toisiinsa. Kirsti Longan kirjassa ”Oivaltava oppiminen” kerrotaan, että juuri tällä tavalla asiantuntijat onnistuvat muistamaan suuria määriä tietoa. Asiantuntijalla on selkeä kokonaiskuva asiasta sen sijaan, että hän yrittäisi muistaa yksittäisiä ajatuksia ja asioita sieltä täältä irrallisina kokonaiskuvasta. (Lonka 2015, 32.)

Motivointi on yksi tärkeimpiä asioita oppimisen kannalta. Mikäli oppilas on motivoitunut ja opettaja onnistuu esimerkillään innostamaan oppilasta entisestään, takaa tämä myös sen, että oppilas jaksaa tehdä töitä kotona, ja näin ollen myös oppimista tapahtuu mahdollisimman paljon. (Lonka 2015, 226.) Itse koen yli kymmenen vuoden kitaransoiton opettamisen kokemuksella, että oppilasta on hyvin vaikea saada innostumaan asiasta, mikäli halu soittaa ei ole peräisin oppilaalta itseltään. Usein oppilaan vanhemmilla saattaa olla enemmän motivaatiota soiton opiskeluun kuin oppilaalla. Mikäli oppilas on innostunut asiasta, motivaation ylläpitämiseksi riittää opettajan esimerkki opeteltavista kappaleista.

2.3 Opettajan ja oppilaan rooli

Opettajan ja oppilaan rooli on muuttunut vuosikymmenien saatossa, ja nykyään opettajan roolia ei nähdä enää kaikkietävänä henkilönä, jonka sana on laki. Behavioristinen oppimisen näkemys tarkoittaa juuri tällaista asettelua, jossa opettaja sanoo miten asia on ja oppilas toistaa. (Tynjälä 1999, 29–31.) Tällaiselle opetusmetodille on toki paikkansa esimerkiksi aloittelevien oppilaiden kanssa, joiden osaaminen on vielä niin vähäistä, että opettajalla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin näyttää kädestä pitäen kuinka jokin asia tehdään. Mitä pidemmällä oppilas opinnoissaan on, sitä enemmän opettajan rooli muuttuu opettajasta valmentajaksi. Tällaisessa skenaariossa opiskelija sekä opettaja opiskelevat jotain asiaa yhdessä. Tällainen opettaminen on mielestäni todella mukavaa ja myös opettajan roolissa toimiva henkilö voi kokea tällaisessa vuorovaikutuksellisessa oppimistilanteessa oivalluksia.

Usein sanotaan, että paras tapa oppia jokin asia on opettaa se muille. Olen huomannut käytännössä tämän sanonnan pitävän täysin paikkaansa. Asiaa opettaessa asia täytyy pilkkoa pieniin osiin, jotta oppilas voi ymmärtää opetettavan asian, ja juuri tästä voi tulla ahaa-elämyksiä myös opettajalle. Yksin harjoitellessa pieniä yksityiskohtia saattaa pitää itsestäänselvyyksinä, ja näin kyseisiin merkittäviin yksityiskohtiin ei tule muulloin paneuduttua niin syvällisesti. Myös pedagogiikan kentällä meneillään olevat ilmiöt tuntuvat tukevan tämän kaltaista humanistista opetusfilosofiaa ja kaiken keskiössä tuntuu olevan yksilöllisyys, yhdessä tekeminen sekä oppilaan omien oivallusten tärkeys.

Mielestäni opettajan roolin muuttuessa humanistisempaan suuntaan on luonnollista, että myös oppilaan roolin on muututtava. Oppilaan perinteinen rooli on ollut tunnollinen ja opettajaa totteleva. Hyvä oppilas on tehnyt kuten opettaja sanoo ja imenyt opettajan ideologian sekä näkemyksen hyvästä soittamisesta. Tällainen toimii johonkin pisteeseen saakka mielestäni hienosti edelleen, mutta olen havainnut, että jo hyvin varhaisessa vaiheessa oppilasta voi ohjata itsenäisyyteen esimerkiksi lisätehtävien avulla. Oppilaalle voi antaa tehtäväksi etsiä opeteltavasta kappaleesta internetistä muutaman eri version, jotka puhuttelevat

oppilasta. Tällöin oppilas joutuu heti soittoharrastuksen alkuvaiheessa pohtimaan sellaisia asioita, kuten mistä pidän ja mistä en. Toki tällainen saattaa monelle olla liian haastavaa, mutta aina voi kokeilla. Pidemmälle ehtineillä oppilaille roolin luonne taas muuttuu, mikäli opettajan rooli muuttuu lähemmäs valmentaja-ajatusta tai kanssaoppijaa. Oppilaan on tällöin otettava itse enemmän vastuuta oppimisestaan, ja tästä johtuen näkisin, että liian löysä opettajan ote varhaisessa vaiheessa voi olla myös haitallista.

2.4 Opettamisen uusia tuulia

Tässä luvussa keskityn selvittämään, millaisia ilmiöitä pedagogiikan kentällä tapahtuu tällä hetkellä, ja pyrin hyödyntämään sellaisia ilmiöitä, jotka sivuavat omaa lähestymistapaani opettamiseen. Tällaisia ilmiöitä käsitellään muun muassa Kirsti Longan teoksessa ”Oivalentava oppiminen”. Muita mielenkiintoisia aiheeseen liittyviä teoksia löytyi muun muassa Mari Lankisen ”Rauta” (2015), Lauri Järvilehdon ”Hauskan oppimisen vallankumous” (2014) sekä Lotta Uusitalo-Malmivaaran ja Kaisa Vuorisen ”Huomaa hyvä” (2016). Nämä pedagogiikan ilmiöt ovat myös tärkeässä roolissa oppimateriaalin taustalla. Tarkastelen seuraavissa kappaleissa oivalentavaa oppimista sekä positiivista pedagogiikkaa tarkemmin.

2.4.1 Oivalentavan oppimisen malli

Kirsti Longan kirja ”Oivalentava oppiminen” (2015) esittelee kolmivaiheisen mallin, jota voi mielestäni hyvin soveltaa myös soitonopetukseen. Malli sisältää kolme vaihetta, joista ensimmäinen käsittelee prosessin käynnistämistä, toinen prosessin tukemista ja kolmas arviointia.

Ensimmäisessä vaiheessa on tärkeää tunnistaa oppijan ajattelutapa, jotta opiskelija pystyy sisäistämään uutta opeteltavaa asiaa. Ihminen tuo jokaiseen tilanteeseen aikaisemmat kokemuksensa ja sisäiset mallinsa, jotka joko edistävät tai estävät oppimista. Sisäisten mallien luomat yksinkertaistukset ovat usein muis-

tamisen kannalta taloudellisia, mutta oppimistilanteissa ne pitää aktivoida ja haastaa, jotta uuden oppiminen olisi mahdollista. On tärkeää ottaa selvää jo olemassa olevista sisäisistä malleista ja tehdä uskomukset avoimiksi keskustelulle. On tärkeää herättää heti alussa oppijan mielenkiinto, jotta opiskelijalle herää tunteita ja asia alkaa askarruttamaan. Myös negatiiviset tunteet, kuten ärtymys, voivat olla voimavaroja oppimiseen, sillä tällaisetkin tunteet herättävät kysymyksiä oppijassa ja näin asian pohtiminen ja tätä kautta oppiminen voi alkaa. Tärkein tunne, jonka opettaja voi herättää, on luonnollisesti kiinnostus, joka on myös tehokkain oppimisen väline.

Ensimmäisen vaiheen tärkeimmät tehtävät on herättää siis opiskelijan mielenkiinto aiheeseen ja saada hänet liittämään opetettavaa asiaa jo ennestään tuttuun ja osattavaan tietoon. Toinen tärkeä tehtävä on havainnoida opiskelijan taitotaso ja se, miten vaikeita asioita kyseisen opiskelijan kanssa voi opiskella. Opettajan kannalta on siis olennaista selvittää mitä opiskelijan päässä liikkuu ja mikä hänen lähtötasonsa on, jotta väärinkäsityksiltä ja väärinoppimiselta vältytään. Opettajan ja oppilaan tulee tässä vaiheessa myös päättää yhteisesti tavoitteista, jotka ovat toteutettavissa aikataulun ja resurssien rajoissa. (Lonka 2015, 226.)

Toisessa vaiheessa opettajan tulee muistuttaa ja ohjata oppilasta pysymään oikealla reitillä, jotta turhilta harhapoluilta vältytään. Opettaja kannustaa oppilasta omatoimiseen opiskeluun, ja oppilaan kehittyessä myös kiinnostus syvenee itsestään, kun oppilas pääsee aiheeseen syvemmälle ja kiinnostus alkaa muuttua henkilökohtaiseksi. Lonkan mukaan palautteen tulee keskittyä positiivisen korostamiseen virheistä huomauttelun sijaan. Muutenkin palautteen pitää liittyä suoraan opetettavaan asiaan kehumisen ja haukkumisen sijaan. Oppimisen keinojen oppiminen on keskeistä prosessissa. Oppilaan tulee oivaltaa, millainen harjoittelu johtaa oppimiseen ja oivaltamiseen. Tämän lisäksi tässä vaiheessa opettajasta tulee enemmän valmentaja kuin tiedon jakaja. Opettajan kanssa harjoitellaan yhdessä asiaa ja jaetaan kokemuksia opetettavasta asiasta. Opettaja pyrkii myös koko ajan tietoisesti siihen, että oppilas voisi lopulta pärjätä ilman opettajaa ja ikään kuin opettaa itse itseään. (Lonka 2015, 229-232.)

Kolmas ja viimeinen vaihe keskittyy siihen, miten arviointi tukee kiinnostuksen syventämistä. Arvioinnin tulee olla koko oppimisprosessin läpi linjassa oppilaan taitotason ja tavoitteiden kanssa. Arvioinnin tavoitteena on myös syventää oppilaan mielenkiintoa opeteltavaa asiaa kohtaan. Kokonaisuuksien ymmärtäminen yksittäisten nippelitietojen sijaan on keskeistä oivaltavassa oppimisessa. Kun oppilas ymmärtää kokonaisuuksia sekä asioiden yhteyksiä, alkavat myös yksittäiset asiat jäädään mieleen paremmin. Soittotaidon opiskelussa tällaisia asioita voisivat olla vaikka sointujen tai nuottien nimien muistaminen sekä niiden yhdistäminen visuaalisena kuvana suhteessa otelautaan. Keskeistä on arvioida ja kehittää oppilaan hyviä osa-alueita sen sijaan, että keskityttäisiin virheiden tunnistamiseen ja kitkemiseen. ”Arvioinnin tärkein tehtävä on ohjata oppimista. Oivaltavaan oppimiseen ohjaisivat parhaiten kysymykset: ”Mikä oli jännittävin asia, jonka opit tänään? Mitä uusia oivalluksia koulussa tänään syntyi?” (Lonka 2015, 234.)

2.4.2 Positiivinen pedagogiikka

Lotta Uusitalo-Malmivaaran ja Kaisa Vuorisen kirja ”Huomaa hyvä” (2016) käsittelee positiivisen pedagogiikan ilmiötä vahvuusajattelun näkökulmasta. Positiivisen pedagogiikan perusajatuksena on se, että opetuksen tulee edistää hyvää ja opeteltujen asioiden valjastamisesta todelliseen käyttöön on iloa ja hyötyä yksilön lisäksi myös koko yhteisölle sekä yhteiskunnalle. Positiivisessa pedagogiikassa pyritään tunnistamaan omat sekä muiden ihmisten luontevahvuudet. Mielestäni omien hyvien luonteenpiirteiden tunnistamista voi hyvin soveltaa myös omien taitojen tunnistamiseen. Monesti meillä on taipumusta soittoa harjoiteltaessa huomata vain omat virheemme ja keskittyä niiden korjaamiseen sen sijaan, että keskittyisimme siihen, missä olemme jo hyviä. Soitossa, kuten muussakin opiskelussa, olen aina ihmetellyt ajatusta ”mene omien vahvuuksien ja oman mukavuusalueen ulkopuolelle”. Mielestäni ihmisen tulee mennä nimenomaan omien vahvuuksien ytimeen ja tehdä osaamistaan sieltä käsin, mikä on luontevaa. ”Huomaa hyvä” -kirjassa tämä on oivallettu hienosti, ja yksi tärkeistä ideoista on löytää oppijan vahvuudet ja vahvistaa niitä. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, että oppilas jämähtäisi jo osattuihin asioihin, mutta esimerkiksi soit-

tamisessa oma identiteetti löytyy nimenomaan omien vahvuuksien ja oman osaamisen rajaamisen kautta. Tästä syntyy myös persoonallinen soundi sekä tunnistettava ääni niin soittajana kuin ihmisenä yleensä. Soittamisessa tällaiset asiat ovat tietenkin todella kaukaisia, mikäli tarkastellaan esimerkiksi vastaalkajaa. Nämä seikat ovat myös sellaisia, joita kaikki eivät saavuta ikinä, mutta mielestäni ajatus vahvuuksien löytämisestä ja sitä kautta oppijan vahvistaminen on hyvä idea, jota kannattaa hyödyntää omassa opettajuudessa. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32.)

Martin Seligman on kehittänyt työryhmänsä kanssa VIA (Values in Action) -nimisen luontevahvuusfilosofian, joka perustuu kuuteen hyveeseen: viisaus, rohkeus, inhimillisuus, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus ja henkisyys. Näihin kuuteen hyveeseen liittyy erilaisia luontevahvuuksia. Luontevahvuudet eroavat esimerkiksi lahjakkuudesta siten, että nämä vahvuudet ovat kehitettävissä, kun taas lahjakkuus on synnynnäinen asia. VIA-teorian luokitteluja käytetään pohjana luontevahvuuksiin keskittyvässä opetusfilosofiassa. Käytännön opetustyössä keskeistä on oppilaan erityislaatuisuuden huomioiminen sekä kieltojen sijaan ratkaisujen ja myönteisten toimintamallien antaminen oppilaan käyttöön. Pyritään siis siihen, että oppilas saisi kasvaa sellaiseen kukoistukseen, joka on juuri hänelle luontevaa sen sijaan, että pakotetaan kaikki oppilaat samanlaiseen muottiin. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32.) Tällainen samaan muottiin tunkeminen on varmasti yksi asia, josta koulumaailmassa tulisi päästä eroon. Mielestäni oppilaita tulisi kannustaa niissä asioissa, mistä he ovat luonnostaan kiinnostuneita, ja rohkaista myös erikoisempien harrastusten parissa puuhaavia oppilaita. On hienoa huomata, että tällaisia ilmiöitä on meneillään pedagogiikan kentällä ja jopa opetushallituksen laatimassa oppimisenäkemyksessä mainitaan seuraavaa:

Perusopetus tukee oppilaan kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys tuuteen, hyvyyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan. – Sivistynyt ihminen pyrkii toimimaan oikein, itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä arvostaen. Sivistykseen kuuluu myös pyrkimys itsesääteilyyn ja vastuunottoon omasta kehityksestä ja hyvinvoinnista. (Opetushallitus 2017, viitattu 20.1.2017.)

Tällaisten hienojen lauseiden käytäntöön paneminen tulee tietenkin laahamaan perässä pitkään, ennen kuin nämä tavoitteet toteutetaan kaikissa kouluis-

sa ja luonteen vahvistamista aletaan käytännössä opettaa, mutta mielestäni suunta on oikea. "Huomaa hyvä" -kirja sisältää myös konkreettisia tehtäviä, joita voisi soveltaa myös soitonopetuksessa. Esimerkiksi huumori-harjoitus olisi helppo soveltaa soittamiseen. Oppilaan taitotason mukaan oppilaan tehtävä voisi olla esimerkiksi tehdä humoristinen etydi.

3 KITARANSOITON OPPIMATERIAALI

Luku 3 on opinnäytetyöni pääluku, itse oppimateriaali. Oppimateriaalini ensimmäinen osio (3.1) sisältää tavanomaisia ohjeita merkitsemistapojen lukemiseen. Ensimmäinen osio on tarkoitettu vasta-alkajille, ja tätä osiota oppilaan olisi hyvä pitää mukana oppitunneilla ja oman harjoittelun tukena niin kauan, että merkitsemistavat muistetaan ulkoa. Harmonia-osiosta (3.2) eteenpäin materiaalissa alkaa näkyä oppilaan oman oivalluksen huomioon ottaminen, ja osion loppuun mennessä päästään sointujenmuodostustaulukkoon, jota apuna käyttäen oppilaalla on mahdollisuus muodostaa itse ennalta tuntemattomia sointuja. Sointujen itsenäinen muodostaminen edellyttää oppilaalta suhteellisen hyvän perussointujen hahmotuskyvyn, jota harjoitellaan aiemmissa osioissa.

Rytmiikka-osiossa (3.3) tutustutaan perusrytmeihin. Tämän lisäksi osio sisältää rytmiiikkaharjoituksia, jotka sopivat kaiken tasoisille opiskelijoille. Harjoituksia voi muokata lähes loputtomasti, ja oppilaalla on mahdollisuus tehdä itse harjoituksia itselleen. Olen kokeillut tämän tyyppistä opetustapaa, jossa oppilaalla on läksynä tehdä itselleen harjoituksia, ja olen todennut kyseisen metodin toimivaksi ja tehokkaaksi tavaksi opiskella soittamista. Kun oppilas tekee itse harjoituksia, saattaa harjoituksista tulla todella mielenkiintoisia. Usein oppilaiden itse tekemät harjoitukset ovat sellaisia, joita minulla itsellä ei olisi tullut ikinä mieleen tehdä, ja näin myös opettamisesta tulee metodin käytön myötä mielenkiintoisempaa.

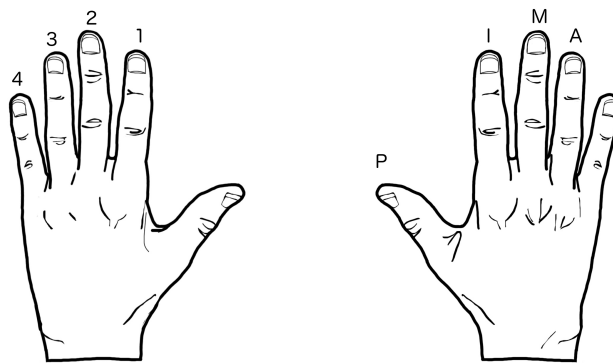
Viimeinen osio (3.4) sisältää hauskoja ideoita, joita voi myös soveltaa kaiken ikäisille ja tasoisille oppilaille. Tekniikkaharjoitusten vaikeusastetta on helppo säädellä esimerkiksi muuttamalla harjoituksen tempo. Myös nämä harjoitusesimerkit ovat vain malli, jonka pohjalta oppilas voi kehittää omia harjoituksia asioihin, jotka ovat haastavia omassa soitossa. Näin harjoituksista tulee jokaiselle omakohtaisia ja oppilaan henkilökohtaisiin tarpeisiin räätälöityjä, jolloin oppilas myös ymmärtää helposti harjoituksen syyn ja hyödyllisyyden. Mukana on myös internettiä hyödyntävä harjoitus, jota voi varioida oppilaan tarkoitukseen soveltuvaksi oppilaskohtaisesti. Oppimateriaalin pohjana ja tausta-ajatuksena

toimivat aiemmissa kappaleissa käydyt oppimisfilosofiat, kuten positiivinen pedagogiikka ja oppilaan oman oivaltamisen vahvistaminen.

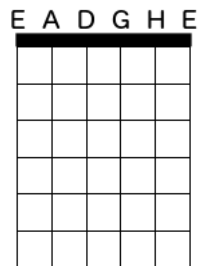
3.1 Merkitsemistavat

Tässä osiossa esitellään merkitsemistavat sormille, yksittäisille sävelille sekä soinnuille. Lisäksi tutustutaan kitaran viritykseen. Kuvassa 1 on esitelty sormien nimet ja numerot.

KUVA 1. Vasen ja oikea käsi

Kitaran kielet paksuimmasta ohuimpaan ovat E, A, D, G, H ja E (kuva 2).

KUVA 2. Kitaran kielet

3.1.1 Yksittäisen äänen merkitseminen

Kielet lasketaan ohuimmasta paksuimpaan päin, eli 1-kieli tarkoittaa kitaran ohuinta kieltä ja 6-kieli paksuinta. Yksittäistä ääntä merkittäessä kieli merkitään ympyrän sisään ja painettava väli ympyrän oikeaan yläkulmaan. Mikäli yläkulmaan on merkitty 0, kieli soitetään vapaana. Esimerkissä soitetään siis ensin viidennen kielen (A) kolmas väli, sävel C, sitten neljäs kieli vapaana, sävel D jne. Kyseistä merkintätapaa käytetään muun muassa nuottien merkinnässä, kun nuotit eivät ole vielä tuttuja. Tarkoitus on opetella muistamaan nuotit ilman apumerkintöjä. Kuvassa 3 C-duuri asteikko.

C   D   E   F   G   A   H   C

5³   4⁰   4²   4³   3⁰   3²   2⁰   2¹

KUVA 3. C-duuri asteikko

3.1.2 Sointujen merkitseminen

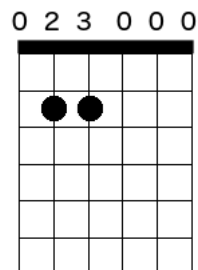
Soinnut merkitään otelautaa kuvaavaan sointutaulukkoon, jossa pystyviivat esittävät kitaran kieliä ja vaakaviivat kitaran nauhoja. Oikeanpuolimmainen pystyviiva on kitaran ohuin kieli (1), ja vasemmanpuoleinen pystyviiva on kitaran paksuin kieli (6). Sointutaulukkoon piirretyt pisteet osoittavat välejä, joita soittajan tulee painaa vasemman käden sormillaan.

X: kieltä ei soiteta

0: kieli soi vapaana

1–4: vasemman käden sormitus

Kuvan 4 soinnussa painetaan vasemman käden keskisormella (2) viidennen kielen 2-väliä ja nimettömällä sormella neljännen kielen 2-väliä. Kielet 6, 3, 2 ja 1 soivat vapaina. Kuvan 4 sointu on nimeltään Em.

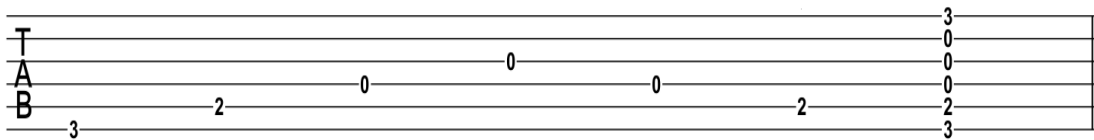

KUVA 4. Em-sointu

3.1.3 Tabulatuurit

Tabulatuuriviivasto on kuin kuva kitaran otelaudasta. Kuusi viivaa kuvastavat kitaran kuutta kieltä. Ylin viiva kuvastaa kitaran ohuinta kieltä ja alin viiva paksuinta. Viivoilla olevat numerot kuvastavat väliä mistä tulee painaa vasemman käden sormilla. Mikäli numeroita on useampi päällekkäin, soitetaan kaikki päällekkäin olevat sävelet yhtä aikaa.

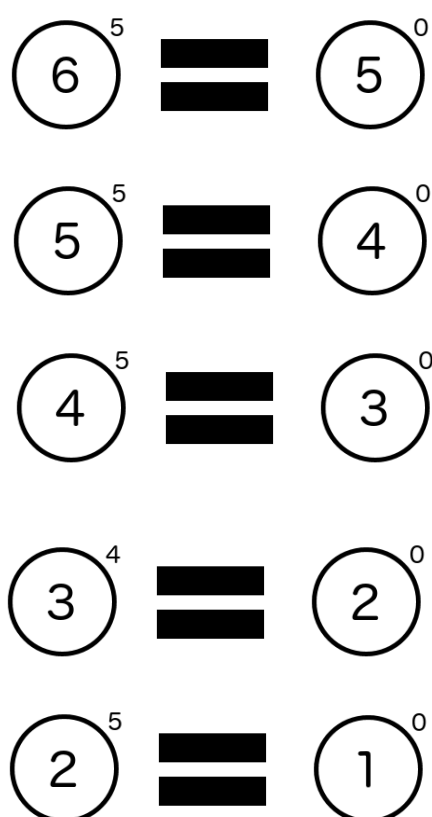
Kuvassa 5 on esitelty G-duuriarpeggio sekä lopuksi G-duurisointu.

KUVA 5. G-duuriarpeggio ja G-duurisointu

3.1.4 Virittäminen

Helpoin tapa virittää kitara on verrata yhtä vireessä olevaa kieltä muihin kieliin alla olevan kaavion mukaan. Jos aloitat A-kielestä, voit ottaa sävelen esimerkiksi ääniraudasta. Mikäli käytössä ei ole äänirautaa tai muuta äänilähdettä, voit virittää kielet suhteessa toisiinsa oikein ja harjoittelu onnistuu hyvin, vaikka vire ei olisi juuri 440 Hz.

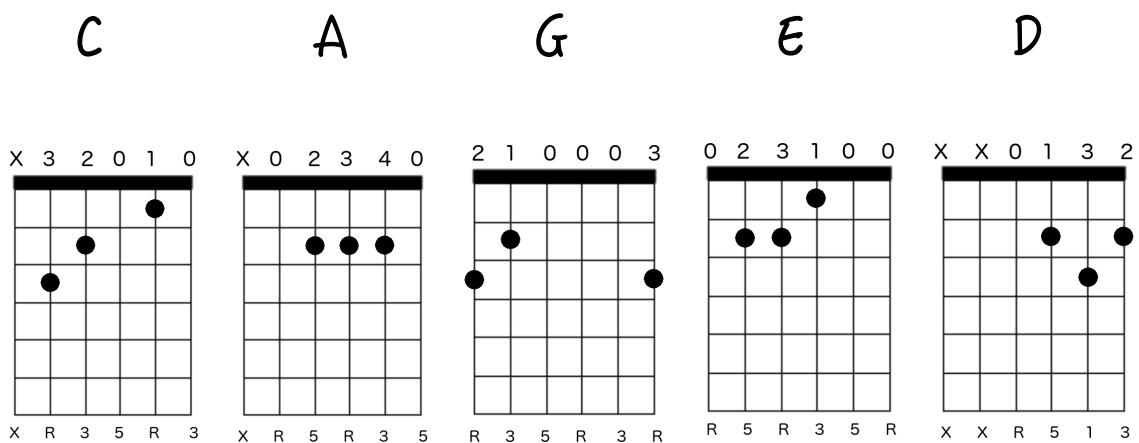
KUVA 6. Viritys

3.2 Harmonia

Harmonia-osiossa tutustutaan avosointuihin, barre-sointuihin sekä sointujen muodostamiseen.

3.2.1 Avosoinnut

Sointumerkintöjen yläpuolelle on merkitty sormitus, jolla sointu on helpoin soittaa. Alapuolelle merkityt kirjaimet ja numerot ilmaisevat sointusävelen intervallia suhteessa pohjaääneen. R tarkoittaa pohjasäveltä (root). Tästä asiasta lisää ”Sointujen muodostaminen”-osiossa. Sointuotteen alapuolisiin merkintöihin ei tarvitse kiinnittää mitään huomiota opeteltaessa soiton alkeita.

KUVA 7. Avosoinnut C, A, G, E ja D

3.2.2 Muita avosointuja

Kuvassa 8 on esitelty muita yleisiä avosointuja.

<i>Am</i>	<i>Em</i>	<i>Dm</i>	<i>G7</i>
X 0 2 3 1 0	0 2 3 0 0 0	X X 0 2 3 1	3 2 0 0 0 1
X R 5 R p3 5	R 5 R p3 5 R	X X R 5 R p3	R 3 5 R 3 7
<i>A7</i>	<i>C7</i>	<i>E7</i>	<i>D7</i>
X 0 2 0 3 0	X 3 2 4 1 0	0 2 0 1 0 0	X X 0 2 1 3
X R 5 7 3 5	X R 3 7 R 5	R 5 7 3 5 R	X X R 5 7 3
<i>Am7</i>	<i>Em7</i>	<i>Dm7</i>	
X 0 2 0 1 0	0 1 2 0 4 0	X X 0 2 1 1	
X R 5 7 p3 5	R 5 R p3 7 R	X X R 5 7 p3	

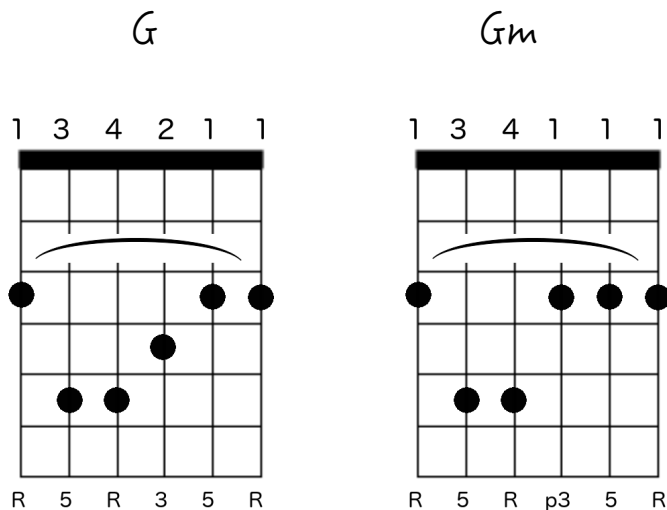
KUVA 8. Muita avosointuja

3.2.3 Barre-soinnut

Barre-soinnuissa vasemman käden etusormi painaa yhtä aikaa useampaa kuin yhtä kieltä. Sointumerkinnän kaari osoittaa tätä. Jo kahdella erilaisella barre-otteella voi soittaa kaikki duuri- ja mollisoinnut kitaran otelaudalta siirtämällä otetta haluttuun väliin. Alla esittelen kuitenkin neljä erilaista otetta, joista on hyvä lähteä liikkeelle. Näillä neljällä otteella voi hyvin säestää melkein minkä tahansa toivelaulukirjan kappaleen ilman suuria hyppyjä. Otteiden lisäksi tulee tietää sävelet kahdelta paksuimmalta kieleltä. Sävelet on esitelty kolmannessa esimerkissä.

Esimerkki 1.

Kaksi ensimmäistä otetta näyttävät, miten duuri- ja mollisoinnun voi soittaa niin, että pohjasävel (R) on kuudennella kielellä. Esimerkissä on soinnut G ja Gm.

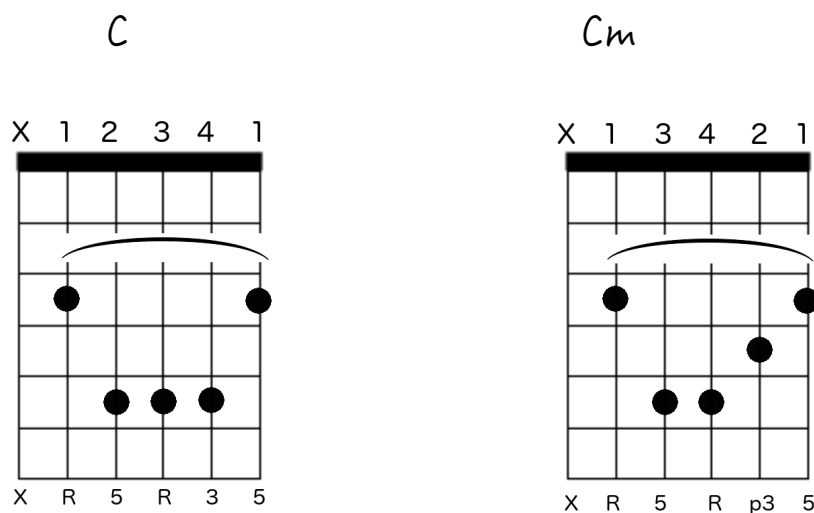

KUVA 9. Barre-soinnut G ja Gm

Esimerkki 2.

Seuraavassa esimerkissä on duuri- ja mollisoinnut, joiden pohjaääni on viiden-
nellä kielellä. Soinnut ovat C ja Cm.

KUVA 10. Barre-soinnut C ja Cm

Esimerkki 3.

Tähän esimerkkiin on merkitty kaikki E- ja A-kielen sävelet.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A			•		•		•		•			••
E	A#/B	H/B	C	C#/Db	D	D#/Eb	E	F	F#/Gb	G	G#/Ab	A
	F	F#/Gb	G	G#/Ab	A	A#/Bb	H/B	C	C#/Dd	D	D#/Eb	E

KUVA 11. A- ja E-kielen sävelet

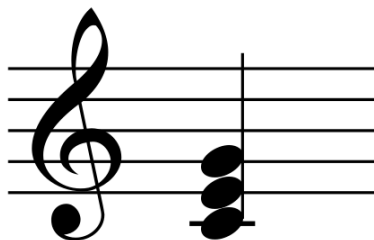
3.2.4 Sointujen muodostaminen

Tässä osiossa tutustutaan sointujen muodostamiseen. Aiemmissa sointuesimerkeissä sointukaavioiden alapuolella on merkittynä sointujen intervallit suhteessa soinnun pohjaääneen (R). Duurikolmisointu muodostuu pohjaäänestä, suuresta terssistä (3) ja puhtaasta kvintistä (5). Alla on esimerkkinä C-duuriasteikko sekä asteikosta muodostettu C-duurikolmisointu.

KUVA 12. C-duuri asteikko

Kolmisointu muodostuu asteikon ensimmäisestä, kolmannesta ja viidennestä sävelestä.

KUVA 13. C-duuri sointu

Intervallien nimet:

1 = priimi, 2 = sekunti, 3 = terssi, 4 = kvartti 5= kvintti

6 = seksti 7 = septimi 8 = oktaavi

Kolmisointuja laajempia sointuja voi muodostaa alla olevaa taulukkoa apuna käyttäen. On hyvä opetella alkuun muutama sääntö laajemmista soinnuista:

9-sointu sisältää intervallit 7 ja 2 (taulukossa 9) (muistisääntö: $7 + 2 = 9$)

11-sointu sisältää intervallit 7, 4 ja usein myös 9 (muistisääntö: $7 + 4 = 11$)

13-sointu sisältää intervallit 7 ja 6 (muistisääntö $7 + 6 = 13$)

1	1/2	↓ ↑	1/2	1
7	maj7	1(R)	b9	9
9	p3	3	4	#4/b5
4	b5/#4	5	#5/b6	6

KUVA 14. Sointutaulukko

3.3 Rytmi

Rytmiikkaosio keskittyy perusrytmien läpikäymiseen. Rytmien esittelyn lisäksi osio sisältää harjoituksia, joiden tarkoitus on kehittää eri rytmien hahmottamista suhteessa tahtilajin peruspulssiin.

3.3.1 Perusrytmit

Tässä osiossa tutustutaan keskeisimpiin perusrytmeihin. Rytmit on esitetty pisimmästä aika-arvosta lyhimpään. Oikealle puolelle on merkitty nuotin kanssa samanmittainen tauko.

Kokonuotti :		Kokotauko:	
Puolinuotti:		Puolittauko:	
1/4-nuotti:		1/4-tauko:	
1/8nuotti:	 (=)	1/8-tauko:	
1/16-nuotti:	 (=)		
1/16-tauko:			

3.3.2 Muita rytmejä

Tässä muutama rytmi, jotka muodostuvat 1/16-nuoteista sekä 1/8-nuoteista.

Voidaan kirjoittaa myös:

Voidaan kirjoittaa myös:

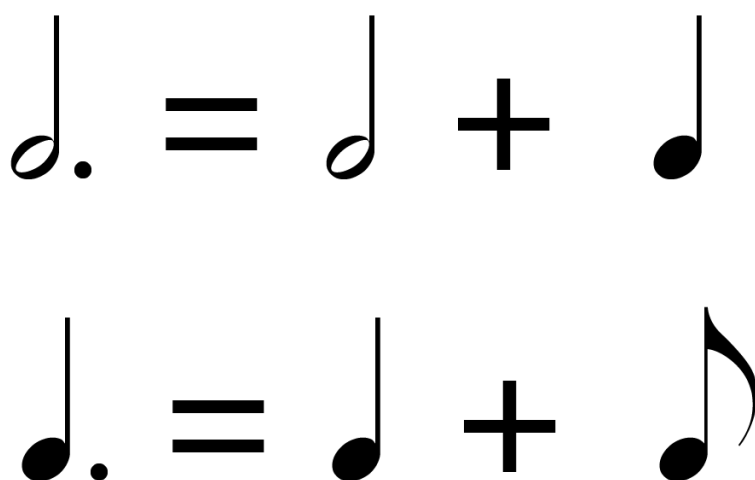

Voidaan kirjoittaa myös:

3.3.3 Piste nuotin perässä

Mikäli nuotin perässä on piste, nuotin mittaan lisätään puolet nuotin kestosta. Esimerkiksi voidaan ajatella, että neljäsosanuotti on kahden kahdeksasosan mittainen. Kun sen perään laitetaan piste, soi nuotti 3 kahdeksasosan ajan eli 1,5-kertaisesti. Alla esimerkkejä pisteellisistä rytmeistä.

KUVA 15. Pisteellisiä rytmejä

3.3.4 Kaari nuottien välillä

Mikäli nuotit on sidottu kaarella, ei jälkimmäistä nuottia soiteta, vaan ensimmäisen nuotin kesto pitenee jälkimmäisen nuotin verran. Kaarien tulee olla kahden samalla äänenkorkeudella olevan äänen välillä. Mikäli kaari on kahden äänenkorkeudellisesti eri nuotin välillä, kyseessä on legato-kaari, jolloin nuotit soiteaan legatona ja merkitys on eri.

Esimerkki 1.

(Kyseinen rytmi on käytännössä sama kuin)

KUVA 16. Kaari nuottien välillä 1

Esimerkki 2.

KUVA 17. Kaari nuottien välillä 2

3.3.5 Harjoituksia

Tässä osiossa harjoitellaan rytmejä. Harjoituksia voi tehdä soittimen kanssa, mutta myös ilman soitinta rytmikan harjoittelu on tehokasta ja mukavaa vaihtelua esimerkiksi kappaleiden treenaamiselle.

Harjoitus 1.

Käytä harjoituksessa metronomia apuna. Aseta tempoksi esimerkiksi 40 bpm ja soita alla olevan harjoituksen mukaisesti. Harjoituksessa metronomin isku vastaa 1/4-nuottia, joten ensimmäinen tahti soitetaan samanaikaisesti metronomin iskujen kanssa. Seuraavaksi yhtä metronomin iskua kohden tulee kaksi nuottia soittimella, sitten kolme, neljä jne. Jatka harjoitusta esimerkiksi kahteentoista iskuun per 1/4-nuotti.

5

7

8

KUVA 18. Rytmipyramidi-harjoitus

Harjoitus 2.

Tässä harjoituksessa jalka naputtaa $\frac{1}{4}$ -osanuottia ja soittimella soitetaan eri rytmiä jalan rytmin päälle. Harjoitus kehittää rytmistä hahmotuskykyä ja auttaa oppilasta pysymään mukana kappaleiden tahdeissa.

Alla kaksi esimerkkiä harjoituksesta. Kitaran rytmiksi voi laittaa mitä tahansa rytmejä ja myös tahtilajia voi muuttaa. Näin harjoitukseen saa loputtomasti variaatioita ja vaikeusastetta on helppo säädellä.

Esimerkki 1.

Jalka:

Kitara:

Esimerkki 2.

Jalka:

Kitara:

KUVA 19. Jalka + kitara-harjoitus 1 ja 2

3.4 Uusia ideoita

Tähän osioon olen koonnut hyviksi havaitsemiani harjoituksia sekä opetustilanteissa mieleen tulleita hauskoja ideoita. Harjoituksia on helppo muunnella ja osaa niistä on nuotinnettu vain sen verran, että idea käy selväksi. Oppilaalla on mahdollisuus muokata harjoitus mieleisekseen, tai harjoitus voidaan katsoa yhdessä opettajan kanssa alusta loppuun.

3.4.1 Tekniikkaetydejä

Harjoitus 1.

Ensimmäisessä harjoituksessa harjoitellaan plektrakäden suunnan muuttamista. Merkinät *a* ja *y* tarkoittavat plektran kulkusuuntaa alas tai ylöspäin. Lihavoidut *a* ja *y* tarkoittavat plektran kulkusuunnan muutosta. Kun fraasi alkaa *a*-merkinnällä, plektra nojaa esim. 4-kielen pikkauksen jälkeen 3-kieleen jne. Kun taas fraasi alkaa *y*-merkinällä, plektra nojaa yläpuoliseen kieleen (esim. 3-kielen soitettuaan plektra nojaa 4-kieleen jne.).

The image shows two systems of guitar tablature. The first system is in 4/4 time and consists of three measures. Above the staff, there are six groups of four vertical lines, each with an accent (>) above it, indicating fingerings. The tablature for the first system is as follows:

T	7	7	7	6	6	5	5	5	2	0	0	2	0	0
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

The lyrics for the first system are: *a a y a a y y a y y a a y a a y y a y y a y y a*

The second system is in 4/4 time and consists of four measures. Above the staff, there are seven groups of vertical lines with accents (>) above them. The tablature for the second system is as follows:

T	6	10	10	10	6	0	0	6	5	5	0	5	4	0	0	0	0	2	0	0	6	0	
A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

The lyrics for the second system are: *y y a a y a a y y a y y a a y a a y y a y y a y y a y y*

KUVA 20. Plektra-etydi 1

Harjoitus 2.

Toisen harjoituksen idea on treenata kielen ylitystä. Kolme ensimmäistä ääntä on tarkoitus soittaa alaspäin, neljäs ääni tulee legatona ja viimeinen ääni soiteetaan ylöspäin.

5

9

13

17

KUVA 21. Plektra-etydi 2

Harjoitus 3.

Kolmannessa harjoituksessa harjoitellaan laajempaa sweep-tekniikkaa alas- ja ylöspäin. Harjoituksen alapuolelle on merkitty plektran suunta. Jatka harjoitusta soinnuttamalla Am-soinnusta eteenpäin haluamallasi tavalla.

a a a a y y y a a y y y a a a a y y y a a y y y

KUVA 22. Plektraharjoitus 3

3.4.2 Muita ideoita

Tähän osioon olen koonnut vaihtoehtoisia ideoita rikastuttamaan tavanomaista kitaransoiton harjoittelua. Yhdessä tehtävässä käytetään hyödyksi internetiä, toisessa taas hyödynnetään kitaran geometristä luonnetta jne.

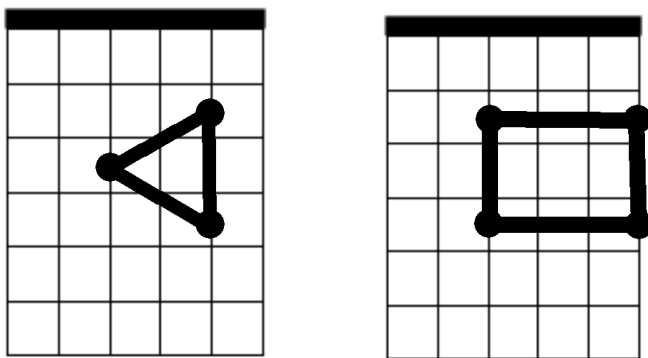
Harjoitus 1.

Etsi internetistä 3 eri versiota harjoiteltavasta kappaleesta. Mieti seuraavia asioita löydettyäsi eri versioita:

- tee huomioita versioiden eroavuuksista sekä yhtäläisyyksistä
- mistä pidät, mistä et
- mitä versiota soittaisit mieluiten.

Harjoitus 2.

Tee melodia soittaen erilaisia kuvioita otelaudalla. Kuvioita voi olla esimerkiksi kolmio, tai neliö. Kuvat havainnollistaa ideaa.

KUVA 23. Geometriset muodot otelaudalla

Harjoitus 3.

Tässä harjoituksessa muodostetaan melodioita huiluääniä apuna käyttäen. Harjoituksessa on käytetty ainoastaan luonnollisia huiluääniä, jotka on merkattu nuottiin n.h. (natural harmonics). Kun olet harjoitellut esimerkin melodian, muodosta omia melodioita erilaisia huiluääniä apuna käyttäen.

The image shows a musical score for three staves: Tenor (T), Alto (A), and Bass (B). The time signature is 4/4. The notation is as follows:

Staff	Measure 1	Measure 2	Measure 3	Measure 4	Measure 5	Measure 6	Measure 7	Measure 8	Measure 9
T	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.	n.h.
A	12	7	7	12	12	12	12	7	5
B	12	7	7	12	12	12	12	7	5

Notes in measures 5-8 are beamed together. Slurs are placed over the notes in measures 5 and 9.

KUVA 24. Huiluäänimelodia

4 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoite oli tehdä oppimateriaalia, jonka pohja-ajatuksena on ruokkia oppilaan luovuutta ja omaa oivaltamista oppimisen keinona. Oppimateriaalia suunniteltaessa asioita ja ideoita oli huomattavasti enemmän, kuin lopulliseen työhön päätyi, ja ideoiden paperille laittaminen ja oppimateriaaliksi saattaminen yllätti paperitilan ja työmäärän suhteen. Oppimateriaali rajautui lopulta kahdeksi kokonaisuudeksi: merkitsemistapoja sisältävä osio on tarkoitettu vasta-alkajille ja rytmikkaasta eteenpäin materiaali soveltuu kaiken tasoisille oppilaille. Mielestäni oppimateriaali onnistui lopulta hyvin ja uskon, että siitä tulee olemaan paljon iloa niin minulle opetustyössä kuin oppilaille asioiden selkeyttämiseksi ja ideavarastoksi. Työ antaa hyvän pohjan myös oppimateriaaliosion laajentamiselle tulevaisuudessa, ja uskon, että tulen palaamaan aiheen pariin jossain vaiheessa. Mikäli oppimateriaalista haluaisi tehdä yleiseen käyttöön tarkoitetun oppaan, aihealueet voisi jakaa aloittelevien oppaaksi ja jatko-osaksi pidemmälle opinnoissaan edenneille. Itseopiskeluun tarkoitettuna oppaan tulisi olla myös huomattavasti laajempi ja sisältää enemmän teoriapohjaa.

Oivaltavaan pedagogiikkaan perehdyttyäni huomasin aiheen olevan myös opettamisen kentällä hyvin ajankohtainen, ja aiheeseen paneutuminen syvensi myös omaa mielenkiintoani aihetta kohtaan. Kirjoja löytyy todella monipuolisesti aiheesta ja näitä teoksia luettua uskoisin myös todellista muutosta olevan tiedossa opettamistavoissa niin peruskouluissa kuin soitonopettamisessa. En onnistunut löytämään varsinaista soitonopiskeluun tarkoitettua opasta, jossa oppilaan oma oivaltaminen ja omien vahvuuksien hyödyntäminen olisi keskiössä, joten siitä syystä lähdin tekemään oppimateriaaliani juuri tämän ajatuksen ympärille. Työn alussa kerroin, että kaikkiin tiedossani oleviin opetusmetodeihin on olemassa laajasti materiaalia, mutta opinnäytetyötäni tehdessä havaitsin löytäneeni aiheen, johon ei ole suoranaista oppimateriaalia. Työni teema osui näin ollen hyvin ajankohtaiseen aiheeseen.

LÄHTEET

Järvilehto, L. 2014. Hauskan oppimisen vallankumous. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lankinen, M. 2015. Rauta. Myönteisen mielialan vahvistamiseen. Helsinki: Terapeda.

Lonka, K. 2015. Oivaltava oppiminen. Helsinki: Otava.

Musiikin opetus Suomessa 2017. Taiteen perusopetuksen (TPO) musiikin laaja oppimäärä. Viitattu 24.1.2017, <http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/tpo_musiikin_laaja_oppimaara>.

Opetushallitus 2017. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Viitattu 20.1.2017, <http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/taiteen_perusopetus>.

Rauste-von Wright, M. 1997. Opettaja tienhaarassa. Konstruktivismia käytännössä. Juva: WSOY.

Suomen musiikkioppilaitosten liitto 2017. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2017. Viitattu 20.1.2017, <http://www.musicedu.fi/wpcontent/uploads/2017/03/TPO_LAAJAN_oppim%C3%A4%C3%A4r%C3%A4n_opetussuunnitelman_perusteiden_luonnos_15.3.2017.pdf>.

Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Jyväskylä: Kirjayhtymä
Uusitalo-Malmivaara, L. & Vuorinen, K. 2016. Huomaa hyvä. Jyväskylä: PS-kustannus.